

CÂND (NU) EXISTĂ PLURALITATEA INTERMEDIARĂ DE
INFRAȚIUNI? - SPECIFICUL REGLEMENTĂRII PREVĂZUTE
DE ART. 44 ALIN. (1) COD PENAL - (I)

MARIA IOANA MICHINICI ¹

Rezumat: Articolul analizează conținutul normativ al art. 44 alin. (1) Cod penal – pluralitatea intermediară – din necesitatea unei corecte determinări a sferei situațiilor/cazurilor pe care textul legal o acoperă, insistându-se pe problemele de departajare între formele sub care se poate manifesta instituția pluralității de infracțiuni. Tangențial, sunt menționate și unele aspecte referitoare la sancționarea pluralității intermediare (problemele ridicate în materia tratamentului penal aplicabil urmând a fi analizate într-o continuare a prezentului articol).

Cuvinte-cheie: pluralitate de infracțiuni; pluralitate intermediară; condamnare definitivă la o pedeapsă neexecutată sau executată parțial; neîntrunirea condițiilor prevăzute de lege pentru starea de recidivă; infractor - persoană fizică; infractor – persoană juridică.

Abstract: The article analyzes the normative content of art. 44 para. (1) Romanian Criminal Code - intermediate plurality of offences - aiming to offer an accurate measurement of the range of situations / cases that the legal text covers, insisting on aspects regarding the forms in which the institution of plurality of offences can manifest itself. Tangentially, there are also mentioned some aspects related to the sanctioning of the intermediate plurality of offences in the current Romanian Criminal law (the main aspects raised in regard to the criminal treatment applicable, in those situations, are to be analyzed in a separate, subsequent, article).

Key words: plurality of offences; intermediate plurality of offences; final conviction to a punishment which has not yet been entirely executed; the lack of meeting the conditions provided by law for the existence of the state of recidivism; individual offender; legal entity offender.

---

¹ Lector univ. dr., Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, e-mail: mimichinici@yahoo.com

Art. 44 Cod penal – Pluralitatea intermediară

(1) Există pluralitate intermediară de infracțiuni când, după rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare și până la data la care pedeapsa este executată sau considerată ca executată, condamnatul săvârșește din nou o infracțiune și nu sunt întrunite condițiile prevăzute de lege pentru starea de recidivă.

(2) În caz de pluralitate intermediară, pedeapsa pentru noua infracțiune și pedeapsa anterioară se contopesc potrivit dispozițiilor de la concursul de infracțiuni.

Art. 147 Cod penal – Atenuarea și agravarea răspunderii penale a persoanei juridice

(1) În caz de concurs de infracțiuni, de pluralitate intermediară sau de cauze de atenuare ori agravare a răspunderii penale, persoanei juridice i se aplică regimul amenzii prevăzut de lege pentru persoana fizică.

(2) În caz de pluralitate de infracțiuni, pedepsele complementare de natură diferită, cu excepția dizolvării, sau cele de aceeași natură, dar cu conținut diferit, se cumulează, iar dintre pedepsele complementare de aceeași natură și cu același conținut se aplică cea mai grea.

(3) În caz de pluralitate de infracțiuni, măsurile de siguranță luate conform art. 112 se cumulează.

Pornind de la premisa existenței unei hotărâri definitive de condamnare la o pedeapsă (neexecutată sau executată doar parțial), atunci când nu sunt întrunite condițiile prevăzute de lege pentru starea de recidivă (postcondamnatorie) și se reiterează un comportament infracțional, pluralitatea de infracțiuni reglementată de art. 44 alin. (1) Cod penal îmbracă forma pluralității intermediare.

Capitolul V din Titlul II al Părții generale a Codului penal în vigoare este rezervat (și) instituției pluralității de infracțiuni, corespunzător dispozițiilor cuprinse în art. 38 – art. 45. În acest cadru legal, se delimitează ca forme: concursul de infracțiuni, recidiva și – în ordinea de reglementare – se evidențiază cea de a treia formă, denumită pluralitate intermediară (fără a trage concluzia - după cum vom vedea - că pluralitatea de infracțiuni se și reduce la aceste trei forme)! În principiu, sub aspectul condițiilor de

existență și al tratamentului penal aplicabil acestor forme ale pluralității de infracțiuni - concurs, recidivă și pluralitate intermediară - cadrul legal menționat vizează preponderent persoana fizică (care lucrează de pe poziția infractorului major). Răspunderea penală a persoanei juridice și consecințele atrase în urma comiterii unui ansamblu faptic care ilustrează o pluralitate de infracțiuni (într-una dintre cele trei forme) își găsesc reglementare în lumina unui titlu distinct din Partea generală a Codului penal, respectiv Titlul VI, Cap. III, art. 146 și art. 147.

Prin conținutul său normativ, textul legal asupra căruia ne aplecăm atenția (art. 44 Cod penal) nu este o inovație a legiuitorului penal actual, găsindu-și corespondent (parțial) în art. 40 Cod penal anterior, cu denumirea marginală „pedeapsa în unele cazuri când nu există recidivă”.² O (scurtă) privire retrospectivă îndreptată asupra fostului art. 40 C. pen. - acceptat de doctrina majoritară și recunoscut în practica judiciară, ca articolul prin care se disciplina așa-numita *pluralitate intermediară de infracțiuni*³ - ne permite

---

² Art. 40 C. pen. 1968 - Pedeapsa în unele cazuri când nu există recidivă: „(1) Când după condamnarea definitivă cel condamnat săvârșește din nou o infracțiune, înainte de începerea executării pedepsei, în timpul executării acesteia sau în stare de evadare, și nu sunt întrunite condițiile prevăzute de lege pentru starea de recidivă, pedeapsa se aplică potrivit regulilor pentru concursul de infracțiuni. (2) În cazul persoanei juridice, dacă nu sunt întrunite condițiile prevăzute în art. 40² alin. (1) lit. a), pedeapsa se aplică potrivit regulilor pentru concursul de infracțiuni”. Textul reproduce concepția Codului penal anterior, la data ieșirii sale din vigoare. Evoluția reglementărilor în materia pluralității de infracțiuni (1969-2014) și consacrarea răspunderii penale a persoanei juridice (2006) au vizat și instituția disciplinată de art. 40 din acel act normativ. Pe de o parte, pe măsură ce sfera recidivei s-a îngustat/restrâns - prin modificările operate la nivelul condițiilor cerute stării de recidivă în cazul persoanei fizice - s-a putut observa lărgirea sferei de reglementare prin art. 40 C. pen., ce acoperea o gama variată de cazuri, prin neîntrunirea condițiilor stării de recidivă. Pe de altă parte, introducerea răspunderii penale a persoanei juridice a determinat reconsiderarea conținutului normativ al fostului art. 40 C. pen., prin adăugarea alineatului 2, interesând cazul persoanei juridice atunci când, nefiind întrunite condițiile prevăzute în art. 40² alin. 1 lit. a) C. pen. - privitoare la recidiva postcondamnatore - sancționarea acesteia se realiza potrivit regulilor pentru concursul de infracțiuni.

³ În literatura de specialitate se venea cu aprecierea potrivit căreia „legea penală consacră în mod implicit și forma pluralității intermediare de infracțiuni între concurs și recidivă, prevăzând în dispozițiile din art. 40 C.P. reguli specifice de sancționare a infractorului care, după o condamnare definitivă pentru o infracțiune, săvârșește o nouă infracțiune, fără să fie

să surprindem unele (dintre principalele) diferențe, sub aspectul conținutului de reglementare, față de reglementarea actuală.

Acesta avea în vedere, deopotrivă, atât pedeapsa aplicabilă persoanei fizice (alin. 1) cât și cea aplicabilă persoanei juridice (alin. 2), atunci când nu exista recidivă postcondamnatorie. Deși pedepsele principale se aplicau (tot) potrivit regulilor pentru concursul de infracțiuni, existau deosebiri sub aspectul posibilității de sporire a pedepsei amenzii aplicabile persoanei juridice, în considerarea sistemului cumulului juridic cu spor facultativ și variabil, consacrat prin legea anterioară (sporul permis - ce putea fi adăugat maximului special al pedepsei amenzii - era de până la o treime din maximul special, în cazul persoanei juridice, respectiv de până la jumătate din acel maxim, în cazul persoanei fizice).

În această ordine de idei, observăm că, *de lege lata*, s-a realizat consacarea explicită a conceptului de *pluralitate intermediară*, cu înscrierea - prin norme distincte - a tratamentului sancționator aplicabil persoanei fizice (pedeapsa principală), potrivit art. 44 alin. (2) Cod penal - operând contopirea potrivit dispozițiilor de la concursul de infracțiuni, deci avându-se în vedere dispozițiile art. 39 Cod penal -, respectiv a tratamentului sancționator aplicabil persoanei juridice - în același sens, al contopirii pedepselor principale de ordin pecuniar (amenzi penale) - după cum dispune art. 147 alin. (1) Cod penal (prin trimitere la același regim). [Se impune o precizare: textul art. 147 alin. (1) Cod penal trimite la contopirea amenzilor în considerarea aceluiași sistem, al cumulului juridic cu spor obligatoriu și fix (spor de o treime din totalul celorlalte pedepse stabilite, spor adăugat la pedeapsa de bază), ținând cont de dispozițiile art. 137 Cod penal - stabilirea amenzii pentru persoana juridică. Altfel spus, din punct de vedere al sancționării (pedeapsa principală), pluralitatea intermediară în cazul persoanei juridice exclude incidența art. 61 Cod penal - stabilirea amenzii în cazul persoanei fizice -, așadar nu trimite la prevederile acestuia articol, deși s-a oferit și o interpretare (greșită) în acest sens.⁴].

îndeplinite condițiile pentru existența stării de recidivă”. A se vedea: C. Bulai, B.N. Bulai, *Manual de drept penal. Partea generală*, Ed. Universul Juridic, București, 2007, p. 520.

⁴ M. K. Guiu, în: G. Antoniu (coordonator), A. Boroi, B.N. Bulai, C. Bulai, Ș. Daneș, C-tin. Duvac, M.K. Guiu, C-tin. Mitrache, C. Mitrache, I. Molnar, I. Ristea, C-tin. Sima, V.

Tot sub aspectul regimului de sancționare, în caz de pluralitate de infracțiuni săvârșite de persoana fizică, reținerea formei pluralității intermediare va atrage incidența art. 45 Cod penal cu referire la pedepsele complementare, pedepsele accesorii și măsurile de siguranță (aplicabile acestei categorii de persoane, infractor major), iar în caz de pluralitate de infracțiuni săvârșite de persoana juridică, reținerea formei pluralității intermediare va atrage incidența art. 147 alin. (2) și alin. (3) Cod penal, cu referire la pedepsele complementare și măsurile de siguranță (aplicabile, bineînțeles, acestei categorii de persoane, care întrunesc condițiile răspunderii penale).

Se situează pe aceeași linie - a delimitării opticii promovate de Codul penal în vigoare, față de concepția anterioară - și situația privitoare la reiterarea unui comportament infracțional de către minorul răspunzător penal. Referirile noastre la înscrierea tratamentului penal al pluralității intermediare prin dispoziția cuprinsă în art. 44 alin. (2) Cod penal, au subliniat constant aspectul potrivit căruia se are în vedere persoana fizică (subiect activ în cazul acestei forme a pluralității de infracțiuni) care lucrează de pe poziția infractorului major. *De lege lata* există o incompatibilitate între starea de minoritate a infractorului și manifestarea pluralității de infracțiuni sub forma pluralității intermediare.

Astfel, spre deosebire de concepția ilustrată de Codul penal anterior, condamnările pentru infracțiuni comise în timpul minorității nu (mai) sunt susceptibile să atragă pedepsirea acestei categorii de infractori - persoane cu vârsta cuprinsă între 14 și 18 ani la data săvârșirii infracțiunii - consecințele răspunderii lor penale concretizându-se (doar) în măsuri educative (sancțiuni penale proprii acestei categorii de infractori). Chiar dacă se menține (însă) aceeași optică a incompatibilității totale a stării de minoritate a infractorului cu pluralitatea de infracțiuni sub forma recidivei, *excluderea pluralității*

Teodorescu, I. VasIU, A. Vlășceanu: *Explicații preliminare ale noului Cod penal. Vol. II (Art. 53-187)*, Ed. Universul Juridic, București, 2011, pag.421. În același sens, a se vedea și: M.A. Hotca, în: I. Pascu, V. Dobrinou, T. Dima, M.A. Hotca, C. Păun, I. Chiș, M. Gorunescu, M. Dobrinou: *Noul Cod penal comentat. Partea generală*, ediția a II-a, revăzută și adăugită, Ed. Universul Juridic, București, 2014, p.724; M.I. Rusu, *Drept penal. Partea generală*, Ed. Hamangiu, București, 2014, p. 633-634.

intermediare este atrasă de lipsa unei hotărâri definitive de condamnare la o pedeapsă.

După cum rezultă (inclusiv) din prevederile art. 134 alin. (1) Cod penal, regimul (unic) de sancționare penală destinat infractorilor minori - prin măsuri educative - este aplicabil chiar dacă la data pronunțării condamnării, persoana împlinise vârsta majoratului, în condițiile în care infracțiunea care a atras această soluție a fost săvârșită în timpul minorității. Or, comiterea unei noi infracțiuni după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare prin care s-a luat o măsură educativă (chiar dacă are loc până la data la care această sancțiune penală este executată sau considerată ca executată) nu reflectă întrunirea condițiilor prevăzute de art. 44 alin. (1) Cod penal. Deși într-o atare situație se naște o pluralitate de infracțiuni, aceasta nu îmbracă haina juridică a pluralității intermediare de infracțiuni, după cum nu lasă loc nici reținerii concursului de infracțiuni, faptele penale fiind separate - din punct de vedere al momentului de comitere - de existența unei hotărâri definitive de condamnare.⁵

Din cele ce preced, desprindem ideea potrivit căreia unitatea de subiect activ în cazul pluralității intermediare este reprezentată de persoana fizică-infractor major, sau de persoana juridică, persoană care, în ciuda unei condamnări definitive la o pedeapsă (neexecutată sau executată doar parțial), perseverează pe calea infracțională, prin reiterarea unui comportament

---

⁵ Denumim această formă a pluralității de infracțiuni „*pluralitatea sui generis*”, ea acoperind mai multe situații ce ilustrează perseverența infracțională a unei persoane fizice care a suferit (deja) o condamnare definitivă pentru o infracțiune comisă în timpul minorității. Spre exemplu, după o condamnare definitivă la o măsură educativă neexecutată sau executată doar parțial, se săvârșește o nouă infracțiune înainte de împlinirea vârstei de 18 ani (corespunzător art. 123 alin. 1 teza I; art. 124 alin. 3 teza I și alin. 7; art. 125 alin. 3 teza I și alin. Cod penal), sau după împlinirea vârstei de 18 ani (corespunzător art. 129 alin. 2 Cod penal, atunci când, după rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare și până la data la care măsura educativă este executată sau considerată ca executată, se săvârșește din nou o infracțiune, după majorat); în aceste cazuri, va exista o pluralitate *sui generis* postcondamnatorie. Pluralitatea *sui generis* se poate naște și prin săvârșirea unei noi infracțiuni, însă după executarea sau considerarea ca executată a unei măsuri educative, cazuri în care va exista o pluralitate *sui generis* postexecutorie.

infracțional care semnifică o formă de antecedentă penală, cu excluderea statutului de infractor recidivist (nu sunt întrunite condițiile pentru starea de recidivă postcondamnatore).

Din punct de vedere al structurii pe care o prezintă, pluralitatea intermediară presupune existența unei condamnări definitive a persoanei inculpate în urma comiterii unui ansamblu faptic infracțional (primul termen - T1) și săvârșirea unei/unor noi infracțiuni, până la data la care pedeapsa aplicată este executată sau considerată ca executată (al doilea termen - T2), fără a fi întrunite condițiile prevăzute de lege pentru starea de recidivă. Liantul (legătura *in personam*) dintre cei doi termeni este dat de aceeași persoană, în calitate de subiect activ al acestei pluralități de infracțiuni, pluralitate care nu se înfățișează, în această situație, nici sub forma concursului de infracțiuni (de care se deosebește structural, deoarece există o condamnare definitivă ce separă cele două sau mai multe infracțiuni, din punct de vedere al momentului de comitere), nici sub forma recidivei postcondamnatore, de care pluralitatea intermediară, în egală măsură, se și apropie (identificând asemănări), dar se și distinge (identificând deosebiri).

Apropierea este dată de existența unei condamnări definitive și de intervalul de timp în care se săvârșește noua infracțiune, respectiv înainte de trecerea la executarea pedepsei aplicate sau în cursul executării acesteia (deci până la data la care pedeapsa este executată sau considerată ca executată). Reținem și asemănarea care are în vedere persoana (fizică) care ocupă locul persoanei ce suferă condamnarea definitivă, respectiv infractorul major, atât timp cât - *de lege lata* - condamnările pentru infracțiuni comise în timpul minorității nu atrag nici starea de recidivă, nici pluralitatea intermediară! Diferența este dată de neîntrunirea a cel puțin unei condiții prevăzute de lege pentru starea de recidivă postcondamnatore, condiție ce poate privi fie T1 sau T2, fie deopotrivă T1 și T2.

Pe cale de consecință, rezultă că nu va exista pluralitate intermediară când, după rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare și după ce pedeapsa anterioară a fost executată sau considerată ca executată, se comite din nou o infracțiune și nu sunt întrunite condițiile prevăzute de lege pentru recidiva postexecutorie. Desprindem de aici următoarele: pluralitatea

intermediară NU reprezintă nici concurs de infracțiuni (dar concursul de infracțiuni poate intra în structura pluralității intermediare)⁶, nici stare de recidivă (postcondamnatorie sau postexecutorie), pluralitatea intermediară existând (tocmai) atunci când nu sunt întrunite condițiile prevăzute de lege pentru starea de recidivă postcondamnatorie, dar fiind exclusă atunci când nu sunt întrunite condițiile prevăzute de lege pentru starea de recidivă postexecutorie. De asemenea, trebuie eliminată orice confuzie față de pluralitatea *sui generis* de infracțiuni (condiționată de existența unei condamnări definitive pentru o infracțiune comisă în timpul minorității, condamnare privitoare la o măsură educativă, în raport de care se reiterează comportamentul infracțional, prin comiterea unei noi infracțiuni tot pe perioada minorității sau după împlinirea vârstei majoratului)!

Potrivit doctrinei majoritare - cu referire la legea penala în vigoare - pluralitatea intermediară este o formă distinctă a pluralității de infracțiuni, consacrată explicit prin dispozițiile art. 44 Cod penal (în baza denumirii marginale), ocupând o poziție intermediară între concursul de infracțiuni și recidivă, dar nefiind îndeplinite condițiile recidivei (postcondamnatorii), după cum nu sunt îndeplinite nici condițiile concursului de infracțiuni, ceea ce permite departajări (surprinderea de asemănări și deosebiri).⁷ Sub acest

---

⁶ În structura pluralității intermediare, concursul de infracțiuni poate figura în T.1 sau/și în T.2. Despre problematica complexă pe care o dezvoltă acest subiect, ne vom ocupa, însă, într-o continuare a prezentului articol, atunci când vom aborda sancționarea pluralității intermediare de infracțiuni. În acest cadru, amintim doar că, în ipoteza concursului aflat în T.1, interesează pedeapsa rezultantă aplicată prin hotărârea de condamnare, putând distinge mai multe situații, după forma de vinovăție ce caracterizează infracțiunile comise, cât și după pedepsele stabilite fiecărei infracțiuni concurente, în vederea determinării pedepsei concursuale. Când cel de-al doilea termen este format dintr-un concurs de infracțiuni, de asemenea, pot să apară mai multe situații, după cum una/unele dintre infracțiunile concurente sunt comise în stare de recidivă postcondamnatorie, iar alta/altele în pluralitate intermediară, sau toate infracțiunile concurente atrag pluralitatea intermediară.

⁷ A se vedea: C. Mitrache, C. Mitrache, *Drept penal român. Partea generală*, Ed. Universul Juridic, București, 2014, p. 319 și p. 357-358; T. Dima, *Drept penal. Partea generală*, ediția a 3-a, revăzută și adăugită, Ed. Hamangiu, București, 2014, p. 349 și p. 396; V. Pașca, *Drept penal. Partea generală*, ediția a III-a, actualizată cu modificările la zi ale noului Cod penal, Ed. Universul Juridic, București, 2014, p. 323 și p. 352; M. Udriou, *Drept penal. Partea generală*, ediția a 2-a, Ed. C.H.Beck, București, 2015, p. 176 și p. 216; G.

aspect, semnalăm resuscitarea discuțiilor în legătură cu însăși existența (cât și denumirea atribuită de legiuitorul penal actual) instituției disciplinate în art. 44 Cod penal, instituție care continuă să nu fie la adăpost de orice critică.⁸

Bodoroncea, în: G. Bodoroncea, V. Cioclei, I. Kuglay, L.V. Lefterache, T. Manea, I. Nedelcu, F.M. Vasile, *Codul penal. Comentariu pe articole*, Ed. C.H.Beck, București, p. 146; M. Ioana Rusu, *op.cit.*, p. 235 și p. 266.

⁸ A se vedea: G. Antoniu, „*Observații critice cu privire la noul Cod penal*”, în *Analele Universității „Constantin Brâncuși” din Târgu Jiu, Seria Științe Juridice*, Nr.2/2010, p. 15-17. http://www.utgjiu.ro/revista/jur/pdf/2010-02/1_GEORGE_ANTONIU.pdf . Autorul exprima (serioase) rezerve asupra existenței pluralității de infracțiuni sub o altă formă decât, după caz, concurs de infracțiuni sau stare de recidivă, inclusiv în ceea ce privește denumirea de „pluralitate intermediară”. Reflectând o opinie adoptată și sub reglementarea anterioară, opinie care a câștigat și continuă să câștige adepti, înțelegem să o reproducem (integral) în cele ce urmează, apreciind că înlesnește înțelegerea unei critici (avizate) în materie: „Se știe că ceea ce separă concursul de infracțiuni de recidivă este existența unei hotărâri definitive anterioare (recidivă) sau inexistența unei atari hotărâri (concursul de infracțiuni). A treia posibilitate de pluralitate de infracțiuni este exclusă (*tertium non datur*). Codul penal în vigoare, în art. 32 [precizăm că autorul are în vedere, aici, concepția legală anterioară - subl.ns.] exprimă aceasta în mod explicit (pluralitatea de infracțiuni constituie după caz concurs de infracțiuni sau recidivă). Noul Cod penal a omis să mai cuprindă și acest text lăsând să se creadă că ar putea exista și o altă formă de pluralitate de infracțiuni denumită pluralitate intermediară, definită în art. 44. Raționamentul care stă la baza acestei soluții este discutabil. Formele pluralității de infracțiuni se definesc după structura lor, nu în funcție de tratamentul lor juridic, iar structura formelor pluralității de infracțiuni rezultă din poziția faptei în raport cu existența sau inexistența unei hotărâri definitive pentru o faptă anterioară. Sub acest aspect, așa zisa pluralitate intermediară are structura recidivei, deoarece este vorba de o faptă săvârșită după rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare anterioare săvârșirii unei noi infracțiuni. Împrejurarea că în cadrul pluralității intermediare nu se aplică regulile recidivei, ci ale concursului de infracțiuni, are în vedere nu structura instituției, ci tratamentul ei penal. Ca urmare, această formă așa zisă intermediară de pluralitate de infracțiuni este în realitate o recidivă, însă se aplică regulile de sancționare ale concursului de infracțiuni. Întrucât formele pluralității de infracțiuni se deosebesc în raport cu structura lor, pluralitatea intermediară constituie o recidivă, fără să constituie în același timp o stare de recidivă, adică o pluralitate care îndeplinește anumite condiții care îi conferă calitatea de stare de recidivă. Procedând astfel, legiuitorul a elaborat două concepte de recidivă. Recidiva de fapt, ca formă a pluralității de infracțiuni și care se definește în raport cu existența sau nu a unei condamnări definitive anterioare, și recidiva legală, definită prin recidiva de fapt plus unele condiții restrictive privind termenii recidivei. Prin urmare, o anumită structura a recidivei în raport cu existența unei condamnări definitive, este o cerință comună atât a

În opinia noastră, existența unei pluralități de infracțiuni care să îmbrace altă formă/ alte forme decât concursul de infracțiuni sau starea de recidivă, este de necontestat. Dacă ne îndreptăm atenția spre instituția disciplinată de art. 44 Cod penal - cu apartenență la pluralitatea de infracțiuni - obiecția ce se (mai) poate susține privește denumirea acordată acestei forme de manifestare a unei pluralități de fapte penale separate prin existența unei condamnări definitive la o pedeapsă (neexecutată sau executată parțial) și care nu lasă loc recidivei. Instituția în discuție – care se bucură de consacrare explicită sub denumirea de „pluralitate intermediară” – este o formă postcondamnatorie a pluralității de infracțiuni, care există în cazul persoanei fizice-infractor major și al persoanei juridice, „clădită” legal tot pe doi termeni, dar nedeseemnând o (stare de) recidivă.

Astfel, dacă există (stare de) recidivă postcondamnatorie, în cazul persoanei fizice, atunci când după rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare la o anumită pedeapsă privativă de libertate - închisoare mai mare de un an sau detențiune pe viață - se săvârșește din nou o infracțiune cu intenție, sau cu intenție depășită, de o anumită gravitate abstractă - pentru care legea prevede pedeapsa închisorii de un an, sau mai mare, ori detențiunea pe viață - infracțiune comisă înainte ca pedeapsa anterioară să fi fost executată sau considerată ca executată - impunându-se întrunirea cumulativă a condițiilor/cerințelor ce privesc, deopotrivă, primul său termen, cât și termenul secund! - așa-numita pluralitate intermediară (denumită astfel, acum, de către însuși legiuitorul penal) va exista atunci când, în ciuda existenței (în mod necesar) a unei hotărâri definitive de condamnare la o

---

recidivei de fapt cât și a celei legale, iar pluralitatea intermediară ar fi o recidivă ca structură, dar căreia îi lipsesc condițiile suplimentare spre a fi și o recidivă legală. Tratatul acestei pluralități nu poate să modifice structura pluralității, astfel că, pluralitatea intermediară trebuie definită ca o recidivă, după criteriul determinant la care să se adauge o mențiune legată de specificul recidivei, în aceste condiții. Sub acest aspect apare nesatisfăcătoare și denumirea marginală a art.40 din legea în vigoare [precizăm că autorul are în vedere, și aici, concepția legală anterioară - subl.ns.]. Situația acolo reglementată ar fi trebuit să fie definită ca recidivă care nu îndeplinește condițiile legale pentru a fi sancționată ca atare. Cu atât mai puțin ar fi fost justificată denumirea de pluralitate intermediară de infracțiuni”. În același sens, a se vedea și: Ghe. Ivan, în: G. Antoniu (coordonator), *Explicații preliminare ale noului Cod penal, Volumul I (Articolele 1-52)*, Ed. Universul Juridic, București, 2010, p. 471, 472.

pedeapsă neexecutată sau executată parțial, se comite, de către cel condamnat, o nouă infracțiune, fără a fi întrunite condițiile/cerințele prevăzute de lege pentru starea de recidivă (putând să lipsească, dintre acestea, cel puțin una, unele sau chiar toate). Sub acest aspect, rezultă existența unei pluralități de infracțiuni – născută ulterior rămânerii definitive a unei hotărâri de condamnare – ca entitate juridică distinctă de recidiva postcondamnatorie, cu fizionomie proprie (dublată de un „joc de fizionomie”, prin varii „chipuri” sub care se poate înfățișa – ceea ce vom arăta în continuare). Chiar dacă se pliază pe structura unei recidive, distingând un prim termen care constă în condamnarea definitivă la o pedeapsă și un termen secund reprezentat de săvârșirea unei noi infracțiuni, până la executarea integrală a pedepsei anterioare, lipsa (cel puțin) unei condiții/cerințe specifice recidivei postcondamnatorii, „deplasează” pluralitatea de infracțiuni în zona delimitată/acoperită de pluralitatea intermediară.

În ordinea celor ce preced, pluralitatea intermediară de infracțiuni în cazul persoanei fizice va exista, spre exemplu, atunci când:

1) După rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare, pronunțată în urma comiterii unei infracțiuni intenționate sau praeterintenționate, *la pedeapsa închisorii de 1 an sau mai mică de 1 an, ori la pedeapsa amenzii*, și până la data la care această pedeapsă este executată sau considerată ca executată, condamnatul săvârșește o altă infracțiune (nu interesează forma de vinovăție ce caracterizează infracțiunea nou comisă - intenție, praeterintenție sau culpă - și nici gravitatea sa abstractă, reflectată în pedeapsa prevăzută de lege). În această ipoteză, nu este întrunită cerința referitoare la gravitatea condamnării definitive, care se reflectă în pedeapsa concretă, pentru a fi stare de recidivă postcondamnatorie. Se va lăsa loc pluralității intermediare de infracțiuni.

2) După rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare pronunțate în urma comiterii *unei infracțiuni din culpă*, (chiar) la pedeapsa închisorii mai mare de un an, și până la data la care această pedeapsă este executată sau considerată ca executată, condamnatul săvârșește o altă infracțiune (nu interesează forma de vinovăție ce caracterizează infracțiunea nou comisă - intenție, praeterintenție sau culpă - și nici gravitatea sa abstractă, reflectată în pedeapsa prevăzută de lege). În această ipoteză, nu este întrunită cerința

referitoare la forma de vinovăție (intenție sau intenție depășită) a infracțiunii care a atras condamnarea rămasă definitivă, condamnările privitoare la infracțiuni săvârșite din culpă reprezentând condamnări care nu atrag starea de recidivă, corespunzător art. 42 lit. c) Cod penal. Se va lăsa loc pluralității intermediare de infracțiuni.

3) După rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare pronunțate în urma comiterii unei infracțiuni intenționate sau praeterintenționate, la pedeapsa închisorii mai mare de 1 an sau detențiune pe viață, și până la data la care această pedeapsă este executată sau considerată ca executată, condamnatul săvârșește din nou o infracțiune (intenționată sau praeterintenționată), *pentru care legea prevede pedeapsa închisorii mai mică de 1 an, sau amenda*. În această ipoteză, nu este întrunită cerința referitoare la gravitatea abstractă a infracțiunii intenționate sau praeterintenționate care s-a comis, din nou, de către condamnat, pentru a fi stare de recidivă postcondamnatorie. Se va lăsa loc pluralității intermediare de infracțiuni.

4) După rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare pronunțate în urma comiterii unei infracțiuni intenționate sau praeterintenționate, la pedeapsa închisorii mai mare de 1 an sau detențiune pe viață, și până la data la care această pedeapsă este executată sau considerată ca executată, condamnatul săvârșește o *infracțiune din culpă* (nu interesează gravitatea sa abstractă, reflectată în pedeapsa prevăzută de lege). În această ipoteză, nu este întrunită cerința referitoare la reiterarea unui comportament infracțional intenționat sau praeterintenționat, pentru a fi stare de recidivă postcondamnatorie. Se va lăsa loc pluralității intermediare de infracțiuni.

5) Dacă după rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare pronunțate în urma comiterii unei *infracțiuni din culpă*, la pedeapsa închisorii de 1 an sau mai mică, ori la pedeapsa amenzii, și până la data la care această pedeapsă este executată sau considerată ca executată, condamnatul săvârșește o altă *infracțiune din culpă*, *pentru care legea prevede pedeapsa închisorii mai mică de 1 an, sau amenda*. În această ipoteză, nu este îndeplinită nici o cerință legală care să privească cei doi termeni din structura unei recidive postcondamnatorii. Se va lăsa loc pluralității intermediare de infracțiuni.

După cum s-a precizat, enumerarea acestor cazuri – care ilustrează pluralitatea intermediară în cazul persoanei fizice – este doar una

exemplificativă, cele cinci situații neepuizând gama variată oferită de această formă a pluralității de infracțiuni. Orice altă combinație, chiar și parțială, a ipotezelor exemplificate, va atrage existența pluralității intermediare de infracțiuni.

Din examinarea pluralității intermediare în cazul persoanei fizice, doctrina penală vine cu o bună observație, potrivit căreia „structura sa poate interveni în foarte multe variante - simple sau combinate - fundamentale fiind patru: condamnarea anterioară privește o infracțiune din culpă; pedeapsa aplicată prin condamnarea anterioară este închisoarea mai mică de un an sau amenda; infracțiunea săvârșită anterior (reiterată) este din culpă; pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea nouă este închisoarea mai mică de un an. Cele patru cauze enunțate, fiind fundamentale, pot provoca fiecare în parte și în mod suficient inexistența recidivei și existența pluralității intermediare. Ele se pot însă combina în toate felurile posibile, cumularea lor neprezentând vreo relevanță suplimentară”.⁹

În aprecierea noastră, din conținutul normativ al art. 44 alin. (1) Cod penal, cu referire la cazul persoanei fizice, putem desprinde un set de *condiții generale cerute pentru existența formei pluralității intermediare de infracțiuni*, și anume:

- *Condiții pozitive*, care trebuie realizate și care privesc structura acestei forme a pluralității de infracțiuni (aspect sub care se apropie de recidiva postcondamnatorie), referitoare la: 1) existența unei condamnări definitive la o pedeapsă; 2) săvârșirea unei noi infracțiuni până la executarea integrală a pedepsei anterioare; 3) unitatea de subiect activ – condamnarea anterioară și noua infracțiune să privească aceeași persoană, infractor major.
- Aceste condiții pozitive (mai exact, primele două) sunt dublate de *condiția* – de largă acoperire – *de ordin negativ*, a neîntrunirii a cel puțin unei cerințe legale (pozitive) pentru starea de recidivă postcondamnatorie, cu manifestare, după caz, în ceea ce privește condamnarea definitivă prin care s-a aplicat o pedeapsă, sau/și săvârșirea unei noi infracțiuni până la executarea integrală a pedepsei.

---

⁹ V. Pașca, *op.cit.*, p. 353.

Cu alte cuvinte, pluralitatea intermediară se deosebește de starea de recidivă postcondamnatorie prin aceea că nu este îndeplinită/întrunită cel puțin una dintre cerințele legale corespunzătoare celor doi termeni din structura acesteia (cerința ce nu este satisfăcută poate privi condamnarea definitivă la o pedeapsă, spre exemplu, atrasă în urma comiterii unei infracțiuni din culpă, sau privitoare la o pedeapsă care nu este pedeapsa închisorii mai mare de 1 an, după cum cerința nesatisfăcută poate privi noua infracțiune, săvârșită până la executarea sau considerarea ca executată a pedepsei, spre exemplu, pedeapsa abstractă pentru noua infracțiune are un maxim special inferior unui an de zile închisoare, sau este exclusiv amenda, ori s-a comis o infracțiune din culpă). Insistând asupra acestui aspect, vrem să subliniem faptul că, *pentru existența pluralității intermediare se cer întrunite cumulativ numai condițiile ce au în vedere existența unei condamnări definitive la o pedeapsă și săvârșirea din nou a unei infracțiuni, până la data la care pedeapsa este executată sau considerată ca executată (de către același subiect activ - persoană fizică majoră), fără a fi condiționată existența pluralității intermediare de lipsa (cumulativă, a) tuturor cerințelor legale care ar caracteriza pluralitatea de infracțiuni drept stare de recidivă postcondamnatorie (ci doar de absența uneia singure – oricare – dintre acestea)!*

Reformulând: dacă cel puțin o cerință legală ce particularizează termenii unei recidive postcondamnatorii nu se întrunește, se va lăsa loc pluralității intermediare. Cu atât mai mult, lipsa întrunirii mai multor/tuturor cerințelor legale ce particularizează termenii unei recidive postcondamnatorii, lasă loc aceleiași pluralități de infracțiuni, sub forma pluralității intermediare. În acest sens ne-am pronunțat în rândurile precedente, afirmând fizionomia proprie a instituției pluralității intermediare (fizionomie proprie dobândită prin însăși voința legiuitorului, ce o consacră ca formă distinctă a pluralității de infracțiuni), totodată punând în discuție acel „joc de fizionomie”, prin „varii” chipuri, sub care aceasta se poate înfățișa pe caz concret.

În comentariile de specialitate, unii autori apreciază că ne aflăm în prezența unei pluralități intermediare de infracțiuni în cazul persoanei fizice, (doar) atunci când nu se întrunesc, în mod cumulativ, toate condițiile prevăzute pentru recidivă, cu privire la ambii termeni ai recidivei, înscriind

printre aceste condiții (cumulative), pe de o parte, existența unei condamnări definitive la o pedeapsă privativă de libertate, în executarea căreia se află cel condamnat, după cum și condiția privitoare la aspectul ca, atât pedeapsa ce se execută pentru prima infracțiune, cât și pedeapsa aplicată pentru noua infracțiune, să nu întrunească condițiile prevăzute de lege pentru starea de recidivă. Se adaugă acestor condiții: săvârșirea unei noi infracțiuni până la data la care pedeapsa este executată sau considerată ca executată, precum și mențiunea privitoare la natura infracțiunii, după forma de vinovăție ce caracterizează infracțiunile - după caz: intenție, culpă sau intenție depășită.¹⁰

Nu împărtășim această optică, din cel puțin două motive. Existența unei condamnări definitive doar la o pedeapsă privativă de libertate îngustează (dincolo de prevederile legale) sfera de cuprindere a cazurilor de pluralitate intermediară, prin excluderea pedepsei amenzii. Dacă recidiva postcondamnatorie impune, cu privire la primul termen, o condamnare definitivă la o pedeapsă privativă de libertate (închisoare mai mare de 1 an sau detențiune pe viață) pentru o infracțiune intenționată sau praeterintenționată, înseamnă că nu poate constitui primul său termen o condamnare definitivă (doar) la amendă, condamnare care poate intra, însă, în structura pluralității intermediare (tocmai acesta fiind motivul pentru care nu se verifică starea de recidivă postcondamnatorie), caz în care, practic, nu mai interesează forma de vinovăție ce caracterizează infracțiunea comisă.¹¹ Totodată, condiționarea atât a pedepsei concrete (corespunzătoare T.1) cât și a celei abstracte (corespunzătoare T.2) de a nu întruni condițiile prevăzute de lege pentru recidivă, semnifică o nouă îngustare a sferei de cuprindere a pluralității intermediare (adăugând, astfel, la lege). Indiferent dacă pedeapsa concretă corespunzătoare primului termen, sau pedeapsa abstractă corespunzătoare celui de al doilea termen, este o pedeapsă care nu satisface cerințele recidivei (postcondamnatorii), reiterarea unui comportament

---

¹⁰ A se vedea: T. Dima, *op.cit.*, p. 397; M.I. Rusu, *op.cit.*, p. 266.

¹¹ Este de semnalat inconsecvența probată de unul dintre autori, ce afirmă condiția aflării condamnatului în executarea unei pedepse privative de libertate, autor care atunci când operează distincțiile în raport de recidivă, oferă exemplul pluralității intermediare dacă prin condamnarea definitivă s-a aplicat pedeapsa închisorii de un an sau mai mică, ori amenda, în cazul primului termen. A se vedea: M.I. Rusu, *op.cit.*, p. 266.

infracțional în raport de o condamnare definitivă la o pedeapsă neexecutată integral va atrage existența pluralității intermediare (*ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus*).

Din cele expuse până aici, rezultă că nu va exista pluralitate intermediară de infracțiuni în cazul persoanei fizice:

- În lipsa existenței unei *condamnări* / definitive / la o pedeapsă aplicată. Instanța nu condamnă atunci când rezolvarea acțiunii penale se finalizează prin pronunțarea - corespunzător prevederilor din art. 396 Cod procedură penală - unei hotărâri de: renunțare la aplicarea pedepsei, ori a uneia de amânare a aplicării pedepsei, sau a uneia de achitare ori de încetare a procesului penal. Acestea din urmă sunt hotărâri distincte de cea de condamnare a inculpatului, hotărâri care (rămase definitive) vor exclude posibilitatea nașterii pluralității intermediare de infracțiuni, prin reiterarea unui comportament infracțional ulterior. Pluralitatea intermediară este o instituție condiționată, după cum s-a arătat, de un prim termen care rezidă într-o hotărâre de condamnare, hotărâre rămasă (și) definitivă; mai mult, condamnarea definitivă trebuie să privească o pedeapsă (nu alt fel de sancțiune penală), care să fie aplicată.

Sunt excluse condamnările pentru fapte care nu mai sunt prevăzute de legea penală, cât și condamnările pentru infracțiuni amnistiate – corespunzător prevederilor art. 42 lit. a) și b) Cod penal – având în vedere natura juridică a dezincriminării, respectiv a clemenței sub forma unei amnistii postcondamnatorii. Altfel spus, reiterarea unui comportament infracțional în raport de condamnările prevăzute de art. 42 lit. a) și b) Cod penal, nu atrage pluralitatea intermediară de infracțiuni (în aceste cazuri sunt înlăturate consecințele condamnării). De asemenea, sunt excluse condamnările pentru infracțiuni săvârșite în timpul minorității, reprezentând condamnări care nu atrag pedepse, ci măsuri educative. Se impune observația potrivit căreia, în egală măsură, toate aceste condamnări sunt și condamnări care nu atrag starea de recidivă, sens în care atragem atenția asupra gravei greșeli în considerarea că, dimpotrivă, ar atrage pluralitatea intermediară de infracțiuni!

- Dacă noua infracțiune s-a săvârșit după ce pedeapsa anterioară definitivă a fost executată sau considerată ca executată (și nu sunt întrunite condițiile recidivei) - spre exemplu, după executarea unei pedepse aplicate pentru o

infracțiune din culpă și până la reabilitare sau împlinirea termenului de reabilitare, se săvârșește o altă infracțiune culpoasă/intenționată/cu intenție depășită - precizăm că nu sunt întrunite condițiile pentru existența stării de recidivă postexecutorie! Or, pluralitatea intermediară există atunci când nu se verifică existența stării de recidivă postcondamnatorie. Situația anterior prezentată este tot o formă de manifestare a pluralității de infracțiuni, dar care excede conținutului normativ al art. 44 alin. (1) Cod penal, situație care este acceptată în literatura de specialitate – de către unii autori – sub denumirea de *pluralitate nenumită de infracțiuni* (denumirea se poate susține prin lipsa unei norme de reglementare în Partea generală a Codului penal, care să dispună și în privința unui tratament penal specific acestei situații).

În cazul persoanei fizice, este de observat ca pluralitatea intermediară de infracțiuni poate lua naștere prin comiterea noii infracțiuni în raport de existența unei condamnări definitive la o pedeapsă neexecutată sau executată parțial – însă în lipsa întrunirii condițiilor cerute pentru existența stării de recidivă postcondamnatorie, după cum se exprimă legiuitorul nostru penal – înainte de începerea executării pedepsei, sau în timpul executării acesteia, respectiv pe durata termenului de supraveghere al unei condamnări cu suspendarea executării pedepsei sub supraveghere [art. 96 alin. (4) și (5) Cod penal], sau pe durata termenului de supraveghere al unei liberări condiționate [art. 104 alin. (2) Cod penal], ori pe durata termenului de încercare al unei grațieri condiționate, inclusiv atunci când, în timpul executării pedepsei într-un loc de deținere - penitenciar - se comite infracțiunea de evadare (art. 285 Cod penal), sau când noua infracțiune s-a săvârșit în stare de evadare. În aceeași ordine de idei, semnalăm și posibilitatea nașterii pluralității intermediare de infracțiuni în cazul persoanei fizice, în condițiile în care intervine sancțiunea anulării, operantă în raport de instituțiile de individualizare a pedepsei, respectiv: renunțarea la aplicarea pedepsei [art. 82 alin. (3) Cod penal]; amânarea aplicării pedepsei [art. 89 alin. (1) Cod penal]; suspendarea executării pedepsei sub supraveghere [art. 97 alin. (1) Cod penal]; liberarea condiționată [art. 105 alin. (1) Cod penal].

Pluralitatea intermediară în cazul persoanei juridice

La prima vedere, s-ar putea susține că includerea art. 44 – care dispune în materia pluralității intermediare de infracțiuni – în cadrul legal

oferit de Titlul II, Capitol V, art. 38 și următoarele din Partea generală a Codului penal, ar avea în vedere numai persoana fizică-infractor major, deci s-ar exclude pluralitatea intermediară de infracțiuni în cazul persoanei juridice. Dacă ne îndreptăm atenția și spre un alt text legal – art. 147 Cod penal – observăm referiri exprese/explicite la pluralitatea de infracțiuni, sub forma concursului cât și a pluralității intermediare, în raport de infractorul-persoană juridică (așa cum rezultă din conținutul de reglementare al textului indicat, cu denumirea marginală: „Atenuarea și agravarea răspunderii penale a persoanei juridice”).

Pluralitatea de infracțiuni în cazul persoanei juridice nu se reduce doar la aceste două forme! A stat în intenția legiuitorului actual reglementarea recidivei în cazul acestei categorii de infractori, printr-un articol distinct, respectiv art. 146 Cod penal (cu reconsiderarea opticii în materie), printr-o definiție ce diferențiază (net) această formă a pluralității de infracțiuni, de starea de recidivă atrasă în cazul infractorilor-persoane fizice, precum și prin instituirea unui regim distinct de sancționare (îndeosebi în ce privește forma postcondamnatore a recidivei, în cazul persoanei juridice).

După cum a reieșit din analiza conținutului normativ al art. 44 alin. (1) Cod penal, ține de esența formei pluralității intermediare de infracțiuni: existența unei condamnări definitive, la o pedeapsă neexecutată sau executată parțial, în raport de care se reiterează un comportament infracțional, nefiind întrunite condițiile stării de recidivă (postcondamnatore). Va exista pluralitate intermediară de infracțiuni, în cazul persoanei juridice, atunci când, după rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare la pedeapsa amenzii, și până la data la care această pedeapsă (de ordin pecuniar) este executată sau considerată ca executată, se săvârșește din nou o infracțiune și nu sunt întrunite condițiile prevăzute de lege pentru starea de recidivă (postcondamnatore).

O scurtă privire asupra recidivei postcondamnatore în cazul persoanei juridice credem că va înlesni înțelegerea configurației pluralității intermediare în cazul acestui subiect activ al pluralității de infracțiuni. Urmând această cale, credem că vom găsi un suport în avansarea ideii conform căreia, același text legal – reprezentat de art. 44 alin. (1) Cod penal – este cel care trebuie avut în vedere și pentru pluralitatea intermediară în cazul persoanei juridice.

Există recidivă postcondamnatrice în cazul persoanei juridice atunci când, după rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare la pedeapsa amenzii și până la data la care pedeapsa este executată sau considerată ca executată, persoana juridică săvârșește din nou o infracțiune, cu intenție sau cu intenție depășită. Existența recidivei postcondamnatorii este condiționată de rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare la pedeapsa amenzii (indiferent de cuantumul acesteia), hotărâre atrasă în urma comiterii unei infracțiuni intenționate sau praeterintenționate, în raport de care se săvârșește din nou o infracțiune intenționată sau praeterintenționată, până la data la care amenda aplicată este executată sau considerată ca executată (înainte de a se trece la executare sau în cursul executării amenzii pentru infracțiunea anterioară).

Spre deosebire de starea de recidivă în cazul persoanei fizice, recidiva în cazul persoanei juridice are un caracter absolut, în sensul necondiționării condamnării definitive de o anumită gravitate a pedepsei aplicate, deci neinteresând cuantumul amenzii – de altfel, singura pedeapsă principală aplicabilă persoanei juridice. În egală măsură, starea de recidivă în cazul persoanei juridice nu este condiționată nici de o anumită gravitate a pedepsei abstracte prevăzute pentru noua infracțiune comisă.

Starea de recidiva (postcondamnatrice) implică întrunirea cumulativă a condițiilor privitoare la cei doi termeni din structura sa, dispozițiile art. 42 Cod penal – condamnări care nu atrag starea de recidiva – aplicându-se corespunzător. *Per a contrario, va exista pluralitate intermediară de infracțiuni în cazul persoanei juridice, atunci când după rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare la pedeapsa amenzii (indiferent de cuantumul acesteia) și până la data la care pedeapsa este executată sau considerată ca executată, persoana juridică săvârșește, din nou, o infracțiune și nu sunt întrunite condițiile prevăzute de lege pentru starea de recidivă (postcondamnatrice), în sensul în care dispune art. 44 alin. (1) Cod penal.*

În aprecierea noastră, din conținutul normativ al art. 44 alin. (1) Cod penal, cu referire și la cazul persoanei juridice, putem desprinde un set de condiții generale cerute pentru existența formei pluralității intermediare de infracțiuni, și anume:

- *Condiții pozitive*, care trebuie realizate și care privesc structura acestei forme a pluralității de infracțiuni, aspect sub care se apropie de recidiva postcondamnatore. Acestea sunt referitoare la: 1) existența unei condamnări definitive la o pedeapsă; 2) săvârșirea unei noi infracțiuni până la executarea integrală a pedepsei anterioare; 3) unitatea de subiect activ – condamnarea anterioară și noua infracțiune să privească aceeași persoană juridică.

- Aceste condiții pozitive (mai exact, primele doua) sunt dublate de o *condiție de ordin negativ* (de data aceasta, cu o acoperire simțitor restrânsă față de cazul persoanei fizice), respectiv cea a neîntrunirii a cel puțin unei cerințe legale (pozitive) pentru starea de recidivă postcondamnatore (cu manifestare, după caz, în ceea ce privește condamnarea definitivă prin care s-a aplicat pedeapsa amenzii sau/și săvârșirea unei noi infracțiuni până la executarea integrală a pedepsei amenzii).

Cu alte cuvinte, pluralitatea intermediară (și în cazul persoanei juridice) se deosebește de starea de recidivă postcondamnatore prin aceea că nu este îndeplinită/întrunită cel puțin una dintre cerințele legale corespunzătoare celor doi termeni din structura acesteia. Insistând asupra acestui aspect, de asemenea, vrem să subliniem faptul că, *pentru existența pluralității intermediare în cazul persoanei juridice, se cer întrunite cumulativ numai condițiile ce au în vedere existența unei condamnări definitive la pedeapsă - de ordin pecuniar (amenda) - și săvârșirea din nou a unei infracțiuni până la data la care pedeapsa este executată sau considerată ca executată (de către același subiect activ – persoana juridică), fără a fi condiționată existența pluralității intermediare de lipsa (cumulativă, a) tuturor cerințelor legale care ar caracteriza pluralitatea de infracțiuni în cauză drept o stare de recidivă postcondamnatore!*

În ordinea celor ce preced, *pluralitatea intermediară de infracțiuni, în cazul persoanei juridice* va exista atunci când:

1) După rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare pronunțată în urma comiterii unei *infracțiuni din culpă*, la pedeapsa amenzii (indiferent de cuantumul acesteia) și până la data la care această pedeapsă este executată sau considerată ca executată, persoana juridică săvârșește o alta infracțiune (nu interesează forma de vinovăție ce caracterizează infracțiunea nou comisă: intenție, praeterintenție sau culpă). În această ipoteză, nu este

întrunită cerința referitoare la forma de vinovăție (intenție sau intenție depășită) a infracțiunii care a atras condamnarea rămasă definitivă (T.1), condamnările privitoare la infracțiuni săvârșite din culpă reprezentând condamnări care nu atrag starea de recidivă, corespunzător art. 42 lit. c) Cod penal. Se va lăsa loc pluralității intermediare de infracțiuni.

2) După rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare pronunțată în urma comiterii unei infracțiuni intenționate sau praeterintenționate, la pedeapsa amenzii (indiferent de quantum) și până la data la care această pedeapsă este executată sau considerată ca executată, persoana juridică săvârșește o *infracțiune din culpă*. În această ipoteză, nu este întrunită cerința referitoare la forma de vinovăție (intenție sau intenție depășită) care să caracterizeze noua infracțiune comisă (T.2). Se va lăsa loc pluralității intermediare de infracțiuni.

3) După rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare pronunțată în urma comiterii unei *infracțiuni din culpă*, la pedeapsa amenzii (indiferent de quantumul acesteia) și până la data la care această pedeapsă este executată sau considerată ca executată, persoana juridică săvârșește o altă *infracțiune din culpă*. În această ipoteză, nu sunt întrinite cerințele referitoare la forma de vinovăție (intenție sau intenție depășită), care să caracterizeze, deopotrivă, cei doi termeni. Se va lăsa loc pluralității intermediare de infracțiuni.

Enumerarea acestor situații posibile – care ilustrează pluralitatea intermediară în cazul persoanei juridice – este (de această dată, spre diferență de cazul persoanei fizice) una limitativă, cele trei situații menționate epuizând gama oferită de această formă a pluralității de infracțiuni, structura sa putând interveni într-un număr limitat de variante. Mai exact, se va reține varianta exclusivă a culpei, respectiv atunci când una dintre infracțiuni, dacă nu chiar ambele infracțiuni, reprezintă fapte penale săvârșite din culpă! Este o deosebire (cantitativă) între pluralitatea intermediară în cazul persoanei juridice (ce se limitează la varianta culpei pe oricare din termeni) și pluralitatea intermediară în cazul persoanei fizice (când se oferă o gamă amplă a cazurilor ce o pot ilustra în practică).

Din cele expuse până aici, rezultă că nu va exista pluralitate intermediară de infracțiuni în cazul persoanei juridice:

- În lipsa existenței unei *condamnări* / definitive / la o pedeapsă (desigur, exclusiv de ordin pecuniar) aplicată. Instanța nu pronunță soluția de condamnare, atunci când rezolvarea acțiunii penale se finalizează printr-o hotărâre de achitare sau de încetare a procesului penal (corespunzător prevederilor art. 396 Cod procedură penală, cu mențiunea potrivit căreia, în cazul persoanei juridice, nu se poate dispune renunțarea la aplicarea pedepsei, nici amânarea aplicării pedepsei). Acestea sunt hotărâri distincte de aceea de condamnare, hotărâri care (rămase definitive) vor exclude posibilitatea nașterii pluralității intermediare de infracțiuni, prin reiterarea unui comportament infracțional. Pluralitatea intermediară este o instituție condiționată, după cum s-a arătat, de un prim termen care rezidă într-o hotărâre de condamnare, hotărâre rămasă (și) definitivă; mai mult, condamnarea definitivă trebuie să privească o pedeapsă (singura pedeapsa principală aplicabilă, în acest caz, fiind cea de ordin pecuniar: amenda), cu executare.

Sunt excluse condamnările pentru fapte care nu mai sunt prevăzute de legea penală, cât și condamnările pentru infracțiuni amnistiate – coresponzător prevederilor art. 42 lit. a) și b) Cod penal, având în vedere natura juridică a dezincriminării, respectiv a clemenței sub forma unei amnistii postcondamnatorii. Altfel spus, reiterarea unui comportament infracțional în raport de condamnările prevăzute de art. 42 lit. a) și b) Cod penal, nu atrage pluralitatea intermediară de infracțiuni (în aceste cazuri sunt înlăturate consecințele condamnării). Se impune observația potrivit căreia, în egală măsură, aceste condamnări sunt și condamnări care nu atrag starea de recidivă, sens în care atragem atenția asupra gravei greșeli în considerarea că, dimpotrivă, ar atrage pluralitatea intermediară de infracțiuni!

- Dacă noua infracțiune s-a săvârșit după ce pedeapsa anterioară definitivă a fost executată sau considerată ca executată (și nu sunt întrunite condițiile recidivei), spre exemplu, după executarea unei pedepse aplicate pentru o infracțiune din culpă și până la reabilitare, se săvârșește o altă infracțiune culpoasă, precizăm că nu sunt întrunite condițiile pentru starea de recidivă postexecutorie! Or, pluralitatea intermediară există atunci când nu se verifică existența stării de recidivă postcondamnatorie. Situația anterior prezentată este tot o formă de manifestare a pluralității de infracțiuni, dar care excede conținutului normativ al art. 44 alin. (1) Cod penal, situație care este

acceptată în literatura de specialitate – de către unii autori – sub denumirea de *pluralitate nenumită de infracțiuni* (denumirea se poate susține prin lipsa unei norme de reglementare în Partea generală a Codului penal, care să dispună și în privința unui tratament penal specific acestei situații).

În cazul persoanei juridice, este de observat ca pluralitatea intermediară de infracțiuni poate lua naștere prin comiterea noii infracțiuni în raport de existența unei condamnări definitive la pedeapsa amenzii (neexecutată sau executată parțial) - însă în lipsa întrunirii condițiilor cerute pentru existența stării de recidivă postcondamnatorie, după cum se exprimă legiuitorul nostru penal - respectiv înainte de începerea executării pedepsei sau în timpul executării acesteia. Spre deosebire de pluralitatea intermediară în cazul persoanei fizice, în cazul persoanei juridice nu este posibilă nașterea acestei forme a pluralității de infracțiuni în raport de o condamnare cu suspendarea executării pedepsei sub supraveghere sau în raport de instituția liberării condiționate, instituții de individualizare inaplicabile în cazul persoanelor juridice. În egală măsură, este evidentă (și) imposibilitatea nașterii pluralității intermediare prin săvârșirea infracțiunii de evadare (art. 285 Cod penal) sau prin comiterea unei infracțiuni în stare de evadare de către persoana juridică, în calitate de autor (sub acest din urmă aspect, din punct de vedere teoretic, nu excludem posibilitatea de angajare a răspunderii penale a persoanei juridice, pentru asemenea infracțiuni, de pe poziția participantului – instigator sau complice). Pe de altă parte, ca și în cazul persoanei fizice, în cazul persoanei juridice se poate naște pluralitatea intermediară în raport de instituția grațierii (condiționate), formă a clemenței aplicabilă și în raport de această categorie de persoane (deși este exclusă nașterea pluralității intermediare în ipoteza comiterii unei infracțiuni în raport de incidența unei grațieri individuale - necondiționate).

Concluzii

Pluralitatea intermediară este o formă a pluralității de infracțiuni, bucurându-se de reglementare expresă, fiind definită de legiuitorul actual corespunzător prevederilor art. 44 alin. (1) Cod penal. După cum s-a arătat, pluralitatea intermediară este considerată - în aprecierea doctrinei majoritare - drept *formă distinctă* care se impune în peisajul juridic oferit de pluralitatea de infracțiuni, reprezentând una dintre modalitățile sub care aceasta se poate

manifesta, aspect sub care trebuie operate departajări, îndeosebi față de concursul de infracțiuni și de recidivă (nu sunt de neglijat nici deosebirile față de alte manifestări ale pluralității de infracțiuni: *pluralitatea nenumită* sau *pluralitatea sui-generis*).

Pluralitatea intermediară diferă de concursul de infracțiuni întrucât între infracțiunile săvârșite s-a interpus o hotărâre de condamnare rămasă definitivă. Ea se apropie de recidiva (postcondamnatorie) din punct de vedere al structurii pe care o prezintă (existența a doi termeni al căror liant este dat de unitatea subiectului activ, respectiv un prim termen care constă în existența unei hotărâri definitive de condamnare la o pedeapsă și un termen secund care implică săvârșirea unei noi infracțiuni până la executarea sau considerarea ca executată a pedepsei anterioare). Diferă însă de aceasta din urmă, prin neîntrunirea a cel puțin unei cerințe legale / sau a mai multor cerințe legale pentru existența stării de recidivă (postcondamnatorie).

Există pluralitate intermediară de infracțiuni, atât în cazul persoanei fizice—infractor major, cât și în cazul persoanei juridice. Totuși, sunt prezente diferențe semnificative în ceea ce privește gama amplă a cazurilor în care, neîntrunirea condițiilor prevăzute de lege pentru starea de recidivă postcondamnatorie, în cazul persoanei fizice, este acoperită de existența pluralității intermediare (privită de noi ca o instituție cu o fizionomie proprie (dublată de acel „joc de fizionomie”, sub „varii” chipuri sub care se poate înfățișa pe caz concret) și limitarea existenței pluralității intermediare în cazul persoanei juridice, doar la ipoteza săvârșirii unei infracțiuni din culpă (pentru care este atrasă condamnarea definitivă, sau care se comite după condamnarea definitivă neexecutată sau executată doar parțial, ori atunci când ambii termeni privesc o atare infracțiune).

Sub aspectul naturii juridice, pluralitatea intermediară de infracțiuni este (legal) apreciată drept cauză generală de agravare a răspunderii penale (stare de agravare a pedepsei) - și după cum se susține potrivit curentului majoritar din doctrina noastră penală - ceea ce se reflectă în regimul de sancționare prevăzut de lege. Indiscutabil, această natură juridică reiese din reglementarea explicită oferită în cazul persoanei juridice (art. 147 Cod penal). În principiu, sancționarea (pedepsirea) pluralității intermediare se realizează potrivit regulilor de la concursul de infracțiuni, legea înscriind tratamentul penal prin contopirea pedepselor principale potrivit dispozițiilor

de la concursul de infracțiuni [art. 44 alin. (2) C. pen. - în cazul persoanei fizice; art. 147 alin. (1) C. pen. - în cazul persoanei juridice). Regimul de sancționare, cu referire la pedepsele secundare și măsurile de siguranță, este cel reglementat de art. 45 Cod penal (în cazul persoanei fizice), respectiv de art. 147 alin. (2) și (3) Cod penal (în cazul persoanei juridice).

Despre dezbateri privitoare la natura juridică atribuită pluralității intermediare de infracțiuni, cât și despre tratamentul penal rezervat acestei forme a pluralității de infracțiuni (regulă și excepții în sancționarea pluralității intermediare) - dată fiind vasta problematică pe care o dezvoltă - ne vom ocupa, însă, cu un alt prilej (într-o continuare a prezentului articol).

